

Eritrea - Kvinnlig könsstympning

Om rapporten

Denna rapport är skriven i enlighet med [EU:s allmänna riktlinjer för framtagande av landinformation \(2008\)](#). Den är en opartisk presentation av tillförlitlig och relevant landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden.

Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänna förhållanden eller där Lifos expert är en källa, vilket i så fall anges. För att få en så fullständig bild som möjligt bör rapporten inte användas exklusivt som underlag i samband med avgörandet av ett enskilt ärende utan tillsammans med andra källor.

Informationen i rapporten återspeglar inte Migrationsverkets officiella ståndpunkt i en viss fråga och Lifos har ingen avsikt att genom rapporten göra politiska eller rättsliga ställningstaganden.

Lifosrapport: Eritrea - Kvinnlig könsstympning.

2019-05-27, version 1.0

Lifos – Center för landinformation och landanalys inom migrationsområdet

© Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2019

Omslagsbild: Kvinnor i Keren. Fredrik Klingberg ©

Publikationen kan laddas ner från <http://lifos.migrationsverket.se>

Innehåll

1. English summary.....	4
2. Inledning	5
2.1. Bakgrund	5
2.2. Avgränsning och syfte	6
2.3. Terminologi	6
3. Allmänt om landinformation gällande Eritrea	6
3.1. Lifos kommentar	7
4. Allmänt om kvinnors och flickors situation i Eritrea.....	7
4.1. Attityder till könsstympning i eritreanska samhället.....	10
5. Administrativ indelning	12
5.1. Karta	12
6. Legal status.....	13
6.1. Definitionen av kvinnlig könsstympning i proklamation 158/2007 13	
6.2. Straff.....	14
6.3. Implementering av lagen	15
6.3.1. Lifos kommentar	17
6.4. Värdegrundsarbete mot könsstympning	18
6.5. Lifos kommentar	21
7. Former av könsstympning i Eritrea.....	21
7.1. Typer av könsstympning	21
7.1.1. Könsstympningens påverkan på hälsan	22
7.2. Typer av könsstympning i Eritrea	22
7.3. Ålder vid könsstympningens genomförande	23
7.4. Utförare av ingreppet.....	24
8. Frekvens av könsstympning.....	24
8.1. Geografisk utbredning	26
8.1.1. Zobas	26
8.1.2. Urbant/ruralt	26
8.2. Folkgrupper	27
8.3. Utbildningsnivå samt välbefinnande	27
8.4. Lifos kommentar	28
9. Beslutsmönster kring könsstympning	28
9.1. Lifos kommentar	28
Förkortningar	29
Källförteckning	30

1. English summary

This report aims to provide decision makers within the Swedish Migration Agency with structured indepth information regarding female genital mutilation (FGM) in Eritrea. The information in the report is compiled partly by desk research in open available sources and partly during a fact finding mission to Eritrea performed by Lifos in January 2018.

Initially, Lifos would like to draw the attention to the fact, that to be able to review information with source criticism, it is always important to pay attention to which source or sources who is behind every single piece of information and how, when and why the information was provided by the source. Further, Lifos underlines that information regarding Eritrea should be read and understood in the light of the prevailing non-democratic governance characterised by the absence of the rule of law, widespread arbitrariness and lack of transparency. Lifos concludes that these circumstances have created a situation of unpredictability regarding the way state actors' act.

Lifos notes that both awareness raising campaigns against FGM, and implementation of the law with support of anti-FGM-committees have reached far in the work against FGM in Eritrea. However, the picture is complex. There is consensus, that if one of the parents want their daughter to undergo FGM there is always a way to go through with the procedure in spite of the prohibition. However, information from the year end 2017/2018 shows, that in zoba Anseba half of the 250 reported cases regarding FGM resulted in conviction, which indicates that the sanction system of the law against FGM is working. There are also geographical areas, such as zoba Gash-Barka, and ethnic groups, such as Afar and Kunama, where the work against FGM has not reached as far and where the prevalence of FGM has not reduced as much as in other parts of Eritrea. In these areas, a greater proportion of the population still see advantages with FGM and keeps performing FGM. This also means, that parents in Gash-Barka, or within the ethnic groups Afar and Kunama, who want to protect their daughters against FGM will have to pay a higher price both economically and socially to do so. Lifos notes that if the prevalence of FGM has a strong position in the local society, it is likely that the incentive to report such a crime to the police is lower than in societies where the majority is of the opinion that FGM should be eradicated.

Lifos notes that the Eritrean state during quite some time has worked with awareness raising activities with big ambitions to reach out to the whole population. Available information shows that the message has gone through, inasmuch as a large part of the population now believes that FGM has no ground in religion, and causes harm to the girls. Despite this success, it should be noted that the awareness raising efforts still faces challenges. In general, the message has not reached the population in rural areas, and towns outside of Asmara, to the same extent as in the capital.

In addition, there is information suggesting that, in spite of the awareness raising efforts, there are prevailing social contexts where FGM still has many supporters, and where it is hard to resist social pressure, even if you do not want your daughter to fall victim to the practice.

Lifos notes that from a very high prevalence of girls who had undergone FGM in 1995, the awareness raising work and the prohibition in 2007 have led to a clear downward trend. Information from an international organisation in Asmara in January 2018 states that the prevalence of FGM among girls under the age of five is 5 %, and among girls below 15 years of age 19 % indicating that prevalence of FGM starts to reach rather low levels. However, there are nuances in this downward trend. The ethnic groups Afar and Kunama, as well as other groups in zoba Gash-Barka, do not show the same decrease. It is also important to be aware of the fact that Asmara has a lower prevalence of FGM than the rest of the country, that the higher the parents education and the better their wealth, the less likely it is that a girl has to undergo FGM. It is also important to take into account that, even though Lifos has information from both an international organisation and an anti-FGM-committee in Eritrea from January 2018 stating information pointing in the same direction, the sources are few. Therefore, the exact percentage of girls that have undergone FGM should be considered with caution.

Lifos notes that it is the parents who decide whether a girl should undergo FGM or not, but it is the mother who has the keyrole in the decision-making and her attitude has substantial weight. Further, it is noted that grandmothers, on both the maternal and paternal side, have influence over the decision. There are cases reported in 2011 signaling that the older generation of women in the family may perform FGM on their grandchildren without the consent of the parents.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Migrationsverket ska verka för att alla sökande behandlas likvärdigt oavsett kön, könsuttryck och sexuell läggning och oavsett om den sökande är barn eller vuxen. Detta slås fast i *Migrationsverkets handlingsplan för likvärdig behandling 2019-2020* och är en del av målen att stärka kvaliteten i ärendehandläggningen och service till sökande.

Könsstympning är uteslutande en företeelse som rör flickor och kvinnor och majoriteten av de drabbade härstammar från afrikanska länder. Förevarande rapport är framtagen mot bakgrund av ett efterfrågat behov från Migrationsverkets enheter som prövar utlänningsärenden. Rapporten syftar till att ge fördjupad och sammanställd information gällande könsstympning i Eritrea som ett led i att implementera Migrationsverkets handlingsplan för likvärdig behandling.

Informationen i rapporten är inhämtad dels genom sökning i öppna källor och dels genom Lifos utredningsresa till Eritrea i januari 2018.

2.2. Avgränsning och syfte

Den här rapporten syftar till att ge information om vilka könsstympningsformer som praktiseras i Eritrea, attityder till könsstympning i det eritreanska samhället, hur utbredd förekomsten är i olika geografiska regioner, i olika folkgrupper och olika samhällsskikt, eritreansk lagstiftning och dess implementering samt beslutsmönster kring huruvida en flicka ska könsstympas eller inte.

2.3. Terminologi

Den vanligaste beteckningen för alla de ingrepp på genitalierna som en kvinna kan utsättas för är kvinnlig könsstympning. Begreppet är dock problematiskt då många som utsätts är flickor och då en person som utsätts för könsstympning inte alltid ser sig själv som ett offer. De som drabbats ser inte heller nödvändigtvis ingreppet som något negativt.¹ Flera internationella organisationer, däribland Världshälsoorganisationen (WHO) och FN:s barnfond (Unicef), använder det engelska begreppet Female Genital Mutilation (FGM) som ett samlingsnamn för att beteckna alla former av kvinnlig könsstympning. Även det värdeneutrala begreppet Female Genital Cutting (FGC) förekommer då *mutilation* (stympning) kan anses laddat samtidigt som begreppet *circumcision* (omskärelse) tonar ned ingreppens potentiella skadeverkan för den utsatta.²

I Sverige är kvinnlig könsstympning förbjudet genom lag (1982:316). I lagens 1 § är definitionen av könsstympning: ”Ingrepp i de kvinnliga yttre könsorganen i syfte att stympa dessa eller åstadkomma andra bestående förändringar av dem.”³ I förevarande rapport används därför konsekvent begreppet kvinnlig könsstympning som ett samlingsnamn för alla de ingrepp på icke-medicinsk grund som görs på en flicka eller kvinnas genitalier.

3. Allmänt om landinformation gällande Eritrea

Lifos erfar att det generellt är svårt att hitta relevant landinformation om Eritrea. Svårigheterna har sin grund i den slutenhet som råder i landet och beror främst på att internationella människorättsorganisationer inte beviljas tillträde, att möjligheterna till akademisk forskning är mycket begränsad och att det inte finns fri press eller nationella opartiska organisationer verksamma i landet. Den

---

¹ Socialstyrelsen, *Kvinnlig könsstympning – Ett stöd för hälso- och sjukvårdens arbete*, 2016-06-01, s. 30, [url](#), (hämtad 2019-05-03)

² Berggren, Vanja, m.fl., *Being Victims of Beneficiaries? Perspectives on Female Genital Cutting and Reinfibulation in Sudan*, African Journal of Reproductive Health / La Revue Africaine de la Santé Reproductive, 2006 (vol. 10, nr 2), s. 24-36

³ Sveriges riksdag, *Dokument & Lagar, Lag (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor*, [url](#), (hämtad 2019-05-03)

eritreanska regeringen förmedlar i princip inte heller information i känsliga frågor, även om en viss öppning från dess sida kan noteras. Rapportering om känsliga frågeställningar härrör därför i stort från källor utanför Eritrea. De få rapporter med information inifrån Eritrea består huvudsakligen av anekdotisk information från representanter i den internationella miljön i Asmara och uttalanden från regeringsrepresentanter.

Den eritreanska statens lagstiftande, exekutiva och rättsliga grenar är samtliga kontrollerade av president Isaias Afewerki. Statsmakten är inte lagstyrd. Jämte presidenten och dennes få rådgivare har militären en betydande maktställning.⁴ Staten är starkt militariserad⁵ och militära befäl genomför egna regleringar i de administrativa regionerna under deras kontroll. Den civila förvaltningen saknar maktbefogenheter och dess tjänstemän behöver anpassa sig till militära direktiv för att inte fängslas.⁶

Bristfällig koordinering mellan statliga institutioner skapar förseningar, oenighet och inkonsekvens. Den rådande godtyckligheten skapar ett klimat av rädsla, vilket är ett utmärkande kännetecken för det eritreanska styret. Skrivna lagar och kungörelser speglar inte regler och bestämmelser såsom de tillämpas i praktiken.⁷

3.1. Lifos kommentar

Lifos vill fästa uppmärksamhet vid att det alltid är viktigt, för att källkritiskt kunna granska rapportering, att vara uppmärksam på vilken källa eller vilka källor som står bakom varje uppgift i rapporten samt hur, när och varför informationen uppgetts av källan.

Vidare finner Lifos det viktigt att landinformation om Eritrea läses och förstås i ljuset av det icke-demokratiska styrelseskicket med bristande lagstyre, utbredd godtycklighet och avsaknad av insyn. Lifos menar att dessa förhållanden leder till oförutsägbart vad avser statliga aktörers ageranden.

4. Allmänt om kvinnors och flickors situation i Eritrea

Före Eritreas självständighet var det eritreanska samhället patriarkaliskt och kvinnor hade inte samma sociala status som män. Det eritreanska samhället har nio erkända folkgrupper⁸ och det fanns flera olika genusnormer i samhället, även om diskriminering av kvinnor var en gemensam nämnare.

---

⁴ Bertelsmann Stiftung, *BTI 2016 Eritrea Country Report*, 2016, s. 9 ff, [url](#), (hämtad 2019-05-14); UNHRC, *Report of the detailed findings of the Commission of Inquiry on Human Rights in Eritrea*, 2015-06-05, par.139, [url](#), (hämtad 2018-09-21)

⁵ UNHRC, *Report of the Commission of Inquiry on Human Rights in Eritrea, Advanced Edited Version*, 2016-05-09, par. 98, [url](#), (hämtad 2018-09-21)

⁶ Bertelsmann Stiftung, *BTI 2016 Eritrea Country Report*, 2016, s. 2 f., [url](#), (hämtad 2019-05-14)

⁷ Schweiz, State Secretariat for Migration (SEM), *National Service and State Structures in Eritrea*, 2012-02-16, s. 3, [url](#), (hämtad 2018-09-21)

⁸ Landguiden (betaltjänst), *Eritrea/Befolkning och språk*, [url](#), (hämtad 2018-09-21)

Folkgruppen kunama är undantaget där kvinnor fått delta i att leda samhället och ha inflytande i beslut om sitt äktenskap.⁹

Kvinnans roll och status var tydlig i alla sociala grupper. Kvinnorna hade ett mycket litet utrymme att själva bestämma över sina liv. Under befrielsekriget, i den nationalistiska kampen inom såväl Eritrean Liberation Front (ELF) som Eritrean People's Liberation Front (EPLF), började en förändring av könsrollerna i Eritrea. Kvinnorna deltog i den nationalistiska rörelsen med olika uppgifter, allt från att lämna meddelanden till att strida i frontlinjen.¹⁰ Det fanns inte några särskilda förband med bara kvinnor, även om kvinnor utbildades separat de första fyra månaderna.¹¹ Inom såväl ELF som EPLF fick kvinnorna kämpa för att få bli inkluderade. Även kvinnor som inte stred i frontlinjen var viktiga för befrielsekampen. Många skötte hushållet i männens frånvaro, och fick då också axla ansvaret för affärsrörelser och jordbruk.¹²

Under befrielsekriget, 1979, bildades National Union of Eritrean Women (NUEW) i syfte att EPLF skulle kunna engagera flera kvinnor i kriget. NUEW var då EPLF:s kvinnliga gren.¹³

I områden som EPLF kontrollerade försökte de förbättra kvinnornas hälsa och utbildning genom att avskaffa diskriminerande sedvänjor. Exempelvis förbjöds polygami 1977 och det underströks att äktenskap ska ingås av fri vilja både vad gäller män och kvinnor. Efter självständigheten fortsatte EPLF arbetet med att förbättra kvinnors rättigheter, bland annat genom övergångsbestämmelser. Detta fick genomslag i EPLF:s nya äktenskapslag (Marriage Law), som dock inte har implementerats i sin helhet, och i konstitutionen där diskriminering förbjöds och kvinnors rätt till att äga land och egendomar erkändes. Den ännu inte implementerade konstitutionen förbjuder diskriminering och ger kvinnor rätt att exempelvis äga egendom och mark. Eritreas regering har också aviserat sin intention att förbjuda våld i hemmet.¹⁴

I och med självständigheten genomfördes en demobiliseringsprocess där de stridande skulle reintegreras i det civila samhället. Kvinnor hade generellt lägre ställning och färre års tjänstgöring än män, vilket ledde till att de i det civila fick tjänster med lägre löner.¹⁵

⁹ UNHRC, *Report of the detailed findings of the Commission of Inquiry on Human Rights in Eritrea*, 2015-06-05, punkt 228, [url](#), (hämtad 2018-09-26)

¹⁰ UNHRC, *Report of the detailed findings of the Commission of Inquiry on Human Rights in Eritrea*, 2015-06-05, punkt 229 – 233, [url](#), (hämtad 2018-09-26)

¹¹ Forskare/journalist, samtal med Lifos, Stockholm, januari 2017

¹² UNHRC, *Report of the detailed findings of the Commission of Inquiry on Human Rights in Eritrea*, 2015-06-05, punkt 229 – 233, [url](#), (hämtad 2018-09-26)

¹³ UNHRC, *Report of the detailed findings of the Commission of Inquiry on Human Rights in Eritrea*, 2015-06-05, punkt 235, [url](#), (hämtad 2018-09-26)

¹⁴ UNHRC, *Report of the detailed findings of the Commission of Inquiry on Human Rights in Eritrea*, 2015-06-05, punkt 237-240, [url](#), (hämtad 2018-09-26)

¹⁵ UNHRC, *Report of the detailed findings of the Commission of Inquiry on Human Rights in Eritrea*, 2015-06-05, punkt 241, [url](#), (hämtad 2018-09-26)

En underliggande patriarkalisk struktur fick till följd att traditionellt kvinnliga arbetsuppgifter såsom exempelvis tvätt, matlagning och omsorg om barnen återgick till att bli kvinnoysslor efter självständigheten. Detta tillsammans med mycket få statliga daghem ledde till att de flesta av de kvinnor som stridit inom EPLF inte fullt ut kunde arbeta utanför hemmet i det självständiga Eritrea. Många kvinnor blev lämnade av sina män som de gift sig med under tiden i EPLF, och männen gifte om sig med civila kvinnor som inte hade samma krav på jämställdhet som de kvinnor som stridit i EPLF.¹⁶

Kvinnorna som i männens frånvaro inte bara skött hemmen utan även jordbruk och familjeföretag fick lämna ifrån sig de uppgifterna när männen kom tillbaka från fronten och åter tog rollen som familjens överhuvud. Framförallt kvinnor på landsbygden missgynnades när de små jordområden de fått tilldelade under jordreformerna på 1980-talet togs över av manliga familjemedlemmar.¹⁷

På nationell nivå finns det ett fåtal kvinnor på högre positioner, trots att det finns en kvot som stipulerar att kvinnor på nationell nivå ska utgöra 30 % av dessa. NUEW är fortsatt den enda organisation för kvinnor som finns i Eritrea. Organisationen är också fortsatt en del av det statsbärande partiet People's Front for Democracy and Justice (PFDJ), och endast kvinnor som är affilierade med PFDJ är medlemmar i NUEW. Organisationen är inte oberoende och har otillräckliga resurser för att operera effektivt.¹⁸ Enligt NUEW:s ordförande har organisationen 300 000 medlemmar i hela Eritrea.¹⁹

Det finns inga lagar som förhindrar kvinnor i Eritrea att arbeta politiskt. US Department of State rapporterade 2017 att kvinnor exempelvis innehade fyra av sjutton ministerposter.²⁰ Män och kvinnor har enligt flera lagar samma status och rättigheter. Enligt lag ska män och kvinnor ha samma lön för samma arbete. Oaktat detta fortsätter kvinnor, främst på landsbygden, att utsättas för ekonomisk och social diskriminering.²¹

Våld i hemmet är inte uttryckligen kriminaliserat. Emellertid är misshandel straffbart, men myndigheterna ingriper sällan. Våldtäkt är straffbart med

¹⁶ UNHRC, *Report of the detailed findings of the Commission of Inquiry on Human Rights in Eritrea*, 2015-06-05, punkt 243 - 246, [url](#), (hämtad 2018-09-26)

¹⁷ UNHRC, *Report of the detailed findings of the Commission of Inquiry on Human Rights in Eritrea*, 2015-06-05, punkt 250, [url](#), (hämtad 2018-09-26)

¹⁸ UNHRC, *Report of the detailed findings of the Commission of Inquiry on Human Rights in Eritrea*, 2015-06-05, punkt 252-253, [url](#), (hämtad 2018-09-26)

¹⁹ Tesfamichael, Tekea, President of the National Union of Eritrean Women (NUEW), *Press Statement. Eritrea Shared its Experience in Combating Gender Based Violence*, 2016-03-22, [url](#), (hämtad 2019-05-15)

²⁰ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2017 - Eritrea*, 2018-04-20, section 3, [url](#), (hämtad 2018-09-25)

²¹ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2018 - Eritrea*, 2019-03-13, section 6, [url](#), (hämtad 2019-05-03)

upp till tio års fängelse, men lagen kriminaliserar inte specifikt våldtäkt inom äktenskapet.²² Det finns rapportering om att kvinnor i militära träningsläger utsätts för sexuellt våld, och att påtvingat hushållsarbete i träningslägren kan jämföras med sexuellt slaveri. En del flickor och kvinnor gifter sig och skaffar barn för att undgå nationaltjänsten.²³

4.1. Attityder till könsstympning i eritreanska samhället

Mot bakgrund av Eritreas många olika etniska grupper och försörjningsmönster har flera olika könsnormer funnits parallellt.²⁴ Könsstympning är en djupt rotad tradition och sedvänja som tidigare har varit associerad med religion²⁵ och genomförs inom alla religiösa grupper i Eritrea.²⁶ Prevalensen av könsstympning är också kopplad till landsbygd/urbant och ekonomisk status/rikedom. Det finns också variationer mellan de etniska grupperna som tillämpar olika former av könsstympning.²⁷

Eritrea har historiskt haft en av världens högsta förekomst av könsstympning. I en undersökning 2002 uppskattades att 88,7% av flickorna och kvinnorna i åldern 15 till 49 år hade könsstämpats.²⁸ I en undersökning åtta år senare uppgav drygt 77 % av de tillfrågade kvinnorna och drygt 83 % av de tillfrågade männen i åldersgruppen 15 - 49 år att de inte trodde att könsstympning har några fördelar för flickor. Det är en ökning av personer med den uppfattningen från drygt 29 % år 2002.²⁹

Faktorer som ökar sannolikheten för att en person inte ska se fördelar med könsstympning är ungdom, välstånd och högre utbildning. De kvinnor som ser fördelar med att flickebarn genomgår könsstympning menar att det innebär att flickan och sedermera kvinnan blir socialt accepterad, och påverkar kvinnans möjlighet till äktenskap³⁰, medan männen med en positiv inställning till könsstympning menar att ett könsstämpande ingrepp bevarar oskulden/skyddar mot föräktenskapligt sex. Det senare är också det andra

²² US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2018 - Eritrea*, 2019-03-13, section 6, [url](#), (hämtad 2019-05-03)

²³ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2018 - Eritrea*, 2019-03-13, section 1.c och 1.f, [url](#), (hämtad 2019-05-03)

²⁴ UNHRC, *Report of the detailed findings of the Commission of Inquiry on Human Rights in Eritrea*, 2015-06-05, punkt 228, [url](#), (hämtad 2018-09-25)

²⁵ Internationell organisation i Asmara H, samtal med Lifos i Asmara januari 2018

²⁶ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönnslēmlestelse av jenter*, 2013-05-27, s.10-11, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

²⁷ UNHRC, *Report of the detailed findings of the Commission of Inquiry on Human Rights in Eritrea*, 2015-06-05, punkt 228, [url](#), (hämtad 2018-09-25)

²⁸ 28 Too Many, *Country Profile: FGM in Eritrea*, 2017-11-01, s. 11, [url](#), (hämtad 2018-08-29)

²⁹ 28 Too Many, *Country Profile: FGM in Eritrea*, 2017-11-01, s. 12, [url](#), (hämtad 2018-08-29)

³⁰ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönnslēmlestelse av jenter*, 2013-05-27, s.10-11, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

vanligaste svaret från kvinnor om könsstympningens fördelar.³¹ Ytterligare andra bevekelsegrunder att utföra ingreppet kan handla om personlig hygien och sexualmoral.³² Könsstympning anses då bevara flickans oskuld och därmed förebygga oönskade graviditeter.³³ Könsstympning anses säkra flickans fertilitet, vara vackert och förhindra att klitoris växer.³⁴ Detta anses höja kvinnans status i samhället vilket är viktigt för att ha goda förutsättningar att gifta sig gott.³⁵

Av undersökningen från 2010 framgår att drygt 82 % av kvinnorna i åldern 15-49 år och nästan 85 % av männen i samma åldersgrupp anser att könsstympning ska upphöra.³⁶

Endast en dryg procent av de tillfrågade kvinnorna och ungefär hälften så många av männen i åldern 15- 49 år hänvisar i en undersökning 2010 till religion som en fördel för flickorna att genomgå könsstympning. En undersökning 2002 framgår dock att drygt 60 % av de tillfrågade kvinnorna tror att könsstympning är en företeelse som påbjuds inom religionen. Det är fler äldre än yngre kvinnor som har den uppfattningen. Det är också flera kvinnor som saknar utbildning, ca 70 %, som menar att könsstympning är en religiös företeelse jämfört med bara ca 40 % av de kvinnor som har en utbildning på gymnasienivå (secondary level) eller högre.³⁷

Det finns en uppfattning att ju yngre flickorna är när de könsstympas desto lättare läker de efter ingreppet. Många mödrar låter därför genomföra ingreppet före ett års ålder. De allra flesta flickor i Eritrea som könsstympas utsätts för ingreppet före fem års ålder.³⁸ En del folkgrupper använder ingreppet som en ceremoni när flickan går från barn till vuxen kvinna, och det firas med familj och nära vänner. Kvinnor som låter sina döttrar

---

³¹ 28 Too Many, *Country Profile: FGM in Eritrea*, 2017-11-01, s. 11 - 12, [url](#), (hämtad 2018-08-29)

³² Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönnsmestelse av jenter*, 2013-05-27, s.10-11, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

³³ Akinboyo, G. and R. Negash, *The Habarawi Approach: Communities Taking Action to Eliminate Female Genital Mutilation/Cutting*, prepared for the Ministry of Health, the National Union of Eritrean Women, and UNICEF/Eritrea, Asmara, 2012, s. 22, [url](#), (hämtad 2019-05-15)

³⁴ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönnsmestelse av jenter*, s.10-11, 2013-05-27, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

³⁵ Akinboyo, G. and R. Negash, *The Habarawi Approach: Communities Taking Action to Eliminate Female Genital Mutilation/Cutting*, prepared for the Ministry of Health, the National Union of Eritrean Women, and UNICEF/Eritrea, Asmara, 2012, s. 22, [url](#), (hämtad 2019-05-15)

³⁶ 28 Too Many, *Country Profile: FGM in Eritrea*, 2017-11-01, s. 11 - 12, [url](#), (hämtad 2018-08-29)

³⁷ 28 Too Many, *Country Profile: FGM in Eritrea*, 2017-11-01, s. 11 -13, [url](#), (hämtad 2018-08-29)

³⁸ 28 Too Many, *Country Profile: FGM in Eritrea*, 2017-11-01, s. 11-12, [url](#), (hämtad 2018-08-29)

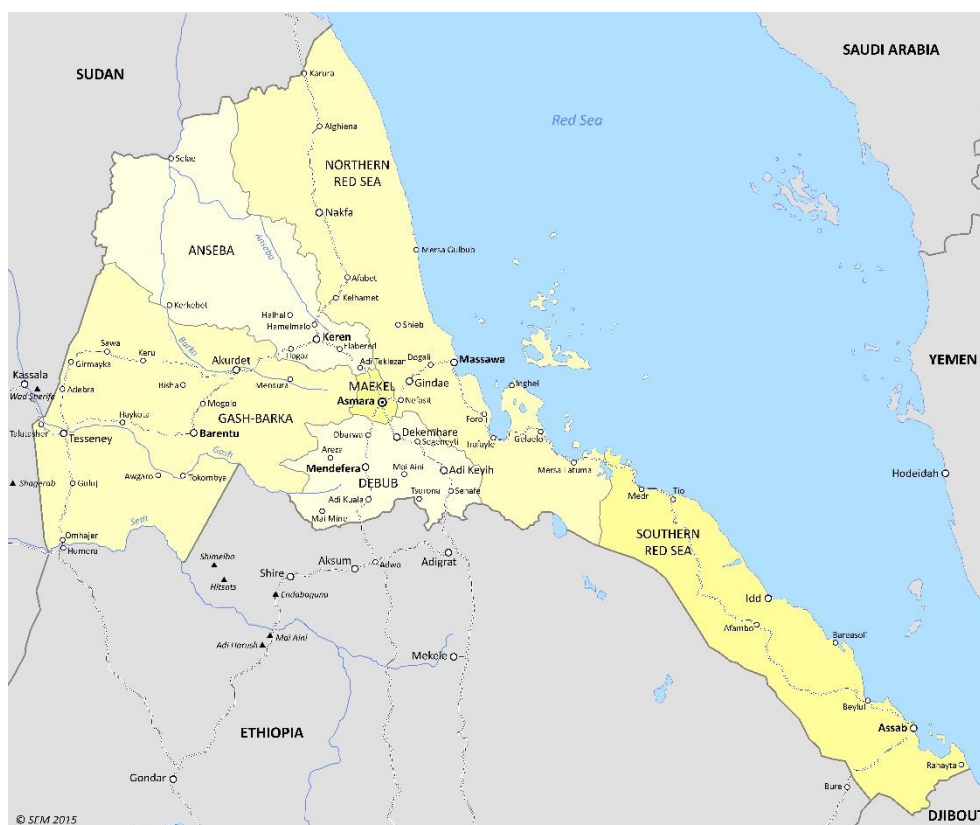
könsstympas anses vara ”kloka kvinnor” som ser till att kulturen bevaras inom familjen.³⁹

Det saknas nationella undersökningar från senare tid där de som svarat på enkäten uppgett sin religion och etnicitet.⁴⁰

5. Administrativ indelning

Eritrea är indelat i sex zobas (regioner); Maekel, Debub, Gash-Barka, Anseba, Northern Red Sea (Semienawi Keyih Bahri) och Southern Red Sea (Dububawi Keyih Bahri). Dessa zobas är indelade i 54 nus-zobas (underregioner). De lägsta administrativa enheterna är kebabi som täcker urbana distrikt, byar eller områden. Kebabi delas in i adi (byar), men adi saknar egna administrativa strukturer.⁴¹

5.1. Karta

Källa: Länderanalyse SEM, Schweiz, 2016.

³⁹ Akinboyo, G. and R. Negash, *The Habarawi Approach: Communities Taking Action to Eliminate Female Genital Mutilation/Cutting*, prepared for the Ministry of Health, the National Union of Eritrean Women, and UNICEF/Eritrea, Asmara, 2012, s. 23, [url](#), (hämtad 2019-05-15)

⁴⁰ 28 Too Many, *Country Profile: FGM in Eritrea*, 2017-11-01, s. 11 - 12, [url](#), (hämtad 2018-08-29)

⁴¹ Lifos, *Eritrea – Folkbokföring, medborgarskap och identitetshandlingar*, 2018-07-18, version 1.2, s. 6 f., [url](#), (hämtad 2019-05-15)

Inga gränser och namn på den här kartan gör anspråk på att vara officiellt godkända eller accepterade av Europeiska Unionen. Gränsen mellan Eritrea och Etiopien motsvarar utfallet från *Eritrea – Ethiopia Boundary Commission's* beslut från 2002. Eftersom beslutet inte har implementerats skiljer sig gränsens sträckning de facto från kartan på flera ställen.⁴²

6. Legal status

Könsstympning förbjöds i Eritrea genom proklamation nr 158 år 2007.⁴³ I en undersökning 2010 hade drygt 90 % av kvinnorna och drygt 83 % av männen hört talas om förbudet. Av de som har det bättre ställt ekonomiskt är det en högre andel som känner till lagen. Det är mycket mindre sannolikt att människor som bor i zoba Gash-Barka känner till lagen, liksom personer som bor på landsbygden.⁴⁴

Utöver det nationella förbudet har Eritrea undertecknat flera internationella konventioner för barns och kvinnors rättigheter. (Den engelska förkortningen samt datum då Eritrea anslöt sig till konventionen står i parenteser.)

- Barnkonventionen (UNCRC) (1994-08-03),
- Kvinnokonventionen (CEDAW) (1995-09-05),
- Konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (ICESCR)(2001-04-17)
- Internationell konvention om medborgerliga och politiska rättigheter (ICCPR) (2002-01-22)
- Konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (UNCAT) (2014-09-25)
- Afrikanska stadgan om mänskliga och folkens rättigheter (Banjul Charter) (1999-01-14)
- Afrikanska barnrättsstadgan (ACRWC / Children's Charter) (1999-12-22)
- Tilläggsprotokollet till Afrikanska stadgan om mänskliga och folkliga rättigheter om kvinnors rättigheter i Afrika (Women's Protocol) (2004-04-25)
- Afrikanska unionens högtidsdeklaration om jämlikhet mellan könen (SDGEA), (Afrikanska Unionen, inklusive Eritrea, 6-8 juli 2004)⁴⁵

6.1. Definitionen av kvinnlig könsstympning i proklamation 158/2007

Proklamation 158/2007 för avskaffandet av kvinnlig könsstympning slår fast att könsstympning strider mot kvinnors grundläggande mänskliga

⁴² Sweiz, Länderanalyse, e-post till Lifos 2019-05-15

⁴³ United Nations Committee on the Rights of the Child, *Convention on the Rights of the Child Concluding observations on the fourth periodic report of Eritrea*, 2015-07-02, punkt 40, [url](#), (hämtad 2018-09-26)

⁴⁴ 28 Too Many, *Country Profile: FGM in Eritrea*, 2017-11-01, s. 11, 13, [url](#), (hämtad 2018-08-29)

⁴⁵ 28 Too Many, *Country Profile: FGM in Eritrea*, 2017-11-01, s. 11, 27, [url](#), (hämtad 2018-08-29)

rättigheter genom att beröva dem deras fysiska och mentala integritet, deras rätt till att inte behöva utstå våld och diskriminering och i de mest extrema fallen, deras liv.⁴⁶

I proklamation 158/2007 förbjuds kvinnlig könsstympning som i samma proklamation definieras som följer.

1. Borttagande av förhuden med delvis eller helt borttagande av klitoris (klitoridektomi)
2. Delvis eller helt borttagande av blygdläpp
3. Delvis eller helt borttagande av externa genitalier (inre och yttre blygdläpp), inklusive tillslutning
4. Tillslutning med taggar, strån, tråd eller på annat sätt förbinda borttagandet av blygdläpp med att ha skurit i vaginan och introduktionen av frätande substanser eller örter i vaginan för att den ska försnävas
5. Symboliska seder som involverar att hacka eller sticka i klitoris för att framkalla bloddroppar
6. Någon annan form av stympning eller skärande i de kvinnliga genitalierna⁴⁷

6.2. Straff

Av proklamation 158/2007 framgår följande straffsatser.⁴⁸

Den som utför kvinnlig könsstympning ska straffas med fängelse i två till tre år och med böter om 5 000 till 10 000 nakfa. Om könsstympningen leder till döden ska fängelsestraffet vara mellan fem och tio år.

Den som begär, uppmanar till eller förespråkar kvinnlig könsstympning genom att tillse att det finns verktyg eller på annat sätt gör detta ska straffas med fängelse i sex månader till ett år och med böter om 3 000 nakfa.

Om den som utför könsstympningen har ett medicinskt yrke ska straffet bli strängare och domstolen kan dra in personens tillstånd att utöva sitt yrke för en tid om maximalt två år.

---

⁴⁶ Eritreas regering, Gazette of Eritrean laws, Vol. 16/2007, Asmara 2007-03-20, *Proclamation No. 158/2007 A proclamation to Abolish Female Circumcision*.s. 4, [url](#), (hämtad 2019-05-03)

⁴⁷ Eritreas regering, Gazette of Eritrean laws, Vol. 16/2007, Asmara 2007-03-20, *Proclamation No. 158/2007 A proclamation to Abolish Female Circumcision*.s. 5, [url](#), (hämtad 2019-05-03)

⁴⁸ Eritreas regering, Gazette of Eritrean laws, Vol. 16/2007, Asmara 2007-03-20, *Proclamation No. 158/2007 A proclamation to Abolish Female Circumcision*.s. 6, [url](#), (hämtad 2019-05-03)

Den som vet att kvinnlig könsstympning kommer att äga rum eller har ägt rum, och som utan god anledning inte varnar eller informerar vederbörlig myndighet ska straffas med böter upp till 1 000 nakfa.⁴⁹

Straffen är enligt proklamationen som förbjuder könsstympning väldigt låga och det finns de i det eritreanska samhället som argumenterar för en förändring i proklamationen om att straffen ska vara hårdare. Detta mot bakgrund av att det är ett grovt brott mot de mänskliga rättigheterna att genomföra könsstympning.⁵⁰

Den som könsstympats straffas inte.⁵¹

6.3. Implementering av lagen

Mycket tyder på att lagen inte helt implementerades när den trädde i kraft 2007. Det fanns inga konkreta uppgifter om straffpåföljder för brott mot lagen. Norska Landinfo bedömer dock redan 2013 att situationen ändrats och uppger att ungefär 250 fall ska ha tagits upp i domstol. Tips om lagbrott gällande könsstympning som lagts i en slags ”postlådor” har vid flera tillfällen lagt grund till att ärendet tagits upp i domstol.⁵² I en rapport från 2019 skriver dock Landinfo att informationen om straffpåföljder är motstridig. Enligt en samtalspartner till Landinfo har 155 fall rapporterats in fram till 2015.⁵³

I och med att könsstympning förbjöds 2007 påbörjades ett arbete med att se till att proklamationen följdes. En kommitté har under åren 2010 – 2014 tagit 144 förövare vad gäller könsstympning inför domstol.⁵⁴ Det saknas dock uppgifter för resultatet av dessa domstolsförhandlingar och andra uppgifter som kan indikera i vilken utsträckning lagen har implementerats.⁵⁵

Fram till en tidpunkt strax innan januari 2018 hade man i zoba Anseba under flera år haft 250 könsstympningsärenden i domstolarna. Mer än 50 % av fallen resulterade i fällande dom.⁵⁶

⁴⁹ Eritreas regering, Gazette of Eritrean laws, Vol. 16/2007, Asmara 2007-03-20, *Proclamation No. 158/2007 A proclamation to Abolish Female Circumcision*, s. 6, [url](#), (hämtad 2019-05-03)

⁵⁰ Internationell organisation i Asmara H, samtal med Lifos i januari 2018

⁵¹ Internationell organisation i Asmara H, samtal med Lifos i januari 2018

⁵² Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönnsslemlestelse av jenter*, 2013-05-27, s. 15, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

⁵³ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönnsslemlestelse av jenter*, 2019-03-28, s. 11, [url](#), (hämtad 2019-05-17)

⁵⁴ United Nations, *Conventions on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women*, 2014-05-05, punkt 82, [url](#), (hämtad 2018-08-30)

⁵⁵ 28 Too Many, *Country Profile: FGM in Eritrea*, 2017-11-01, s. 13, [url](#), (hämtad 2018-08-29)

⁵⁶ Internationell organisation i Asmara H, samtal med Lifos i januari 2018

28 Too Many noterar i sin rapport att i avlägsna delar av landsbygden med brist på infrastruktur är ett åtal av förövare svårt att genomföra.⁵⁷

Det finns lokala domstolar (*community courts*) på nus-zoba-nivå och ibland även på kebabnivå. Om det är en liten by finns det en domstol på kebabnivå. Det är samma domare som dömer i mål om könsstympning som dömer i andra typer av mål. Domslutet kan överklagas till domstol på zoba-nivå och sedan till högsta domstolen. Det flesta ärenden löses på nus-zoba-nivå.⁵⁸

I varje by finns anti-könsstympnings-kommittéer, även i byar med folkgrupperna kunama och afar. I dessa kommittéer är alla myndigheter som har ett kontor i byn representerade, liksom ungdomsorganisationen, kvinnoorganisationen och ledare i samhället. Kommittéerna träffas varje månad. På bynivå vet man lokalt vem som är vem och när en gravid kvinna ska föda följer man henne. Kommittén utbildar kvinnan och kvinnans familj och argumenterar mot könsstympning. I begreppet familj ingår i detta sammanhang även farmor och mormor.⁵⁹ Anti-könsstympningskommittéen i Massawa menar i samtal med Lifos i januari 2018 att om en flicka könsstympas kommer personer runtomkring att meddela polisen att ingreppet skett.⁶⁰

I utredningsarbetet efter en anmälan om att ett flickebarn könsstympats kan, efter föräldrarnas medgivande, flickan undersökas medicinskt huruvida hon könsstympats eller inte.⁶¹

En förälder som vill skydda sin dotter mot könsstympning söker upp byns anti-könsstympningskommitté. Det krävs styrka att ta detta steg. Kommittén kan komma samma dag för att hjälpa kvinnan att argumentera i familjen. Nästa steg är att gå till polisen. Polisen kan råda familjen, argumentera och utbilda familjen i vilka konsekvenser det får att genomföra ingreppet. En internationell organisation i Asmara uppgav i samtal med Lifos i januari 2018 att en sådan informationsinsats från polisen *kommer* att göra att familjen tar tillbaka beslut om att flickan ska könsstympas.⁶² Anti-könsstympningskommittén i Massawa uppgav att om en kvinna inte vill könsstympa sin dotter kan hon med hjälp av samhället skydda flickan, även om mor- och farföräldrar vill genomföra ingreppet.⁶³

Folkgrupperna kunama och afar uppvisar ett motstånd mot att ändra sin inställning till könsstympning. Det förekommer att de utför ingreppet om natten eller går över gränsen till ett grannland och utför ingreppet där. Mot

⁵⁷ 28 Too Many, *Country Profile: FGM in Eritrea*, 2017-11-01, s. 15, [url](#), (hämtad 2018-08-29)

⁵⁸ Internationell organisation i Asmara H, samtal med Lifos, Asmara, januari 2018

⁵⁹ Internationell organisation i Asmara H, samtal med Lifos, Asmara, januari 2018

⁶⁰ Anti-könsstympningskommittéen Massawa, samtal med Lifos, Massawa, januari 2018

⁶¹ Internationell organisation i Asmara H, samtal med Lifos, Asmara, januari 2018

⁶² Internationell organisation i Asmara H, samtal med Lifos, Asmara, januari 2018

⁶³ Anti-könsstympningskommittéen i Massawa, samtal med Lifos, Massawa, januari 2018

bakgrund av att anti-könsstympningskommittéer finns i varje by menar en internationell organisation i Asmara som Lifos samtalade med i januari 2018 att döttrar till föräldrar som inte vill utföra ingreppet kan skyddas, även inom kunama och afar. Det krävs en stark kvinna att gå emot familjen och övriga byn. Beteendet kan leda till skilsmässa, diskriminering eller att man förskjuts från familjen – även utan sin dotter. Den kvinna som blir utkastad kan, om föräldrarna accepterar henne, gå tillbaka till sina föräldrar. Det kan hända att de menar att hon har dragit skam över familjen och inte accepterar att hon flyttar tillbaka. Det finns en möjlighet att hon kan vända sig till andra släktingar för att bo hos dem. Hon behöver skaffa sig ett jobb, och om hon misslyckas kan det leda till att hon hamnar på gatan. Det senare är ett värsta, värsta scenario. Det hela beror på kvinnans ekonomiska situation, utbildningsnivå och andra socioekonomiska faktorer. Samhället/byn är beskyddande avseende dess invånare vilket leder till att de flesta kvinnor inte kommer att hamna på gatan och, även om de hamnar på gatan, inte nödvändigtvis i prostitution. Det är ett mycket litet antal kvinnor som av denna anledning hamnar på gatan.⁶⁴

Om det finns en vilja från föräldrarna att könsstympa sin dotter finns det alltid en möjlighet genomföra ingreppet. Det har skett en minskning av ingreppen som nu uppskattas vara ner på 40 % av flickorna. Minskningen sker dock mot bakgrund av värdegrundsarbetet och inte på grund av lagen per se. På avlägsna platser på låglandet kan man inte vara säker på att flickorna inte könsstympas, även om kampanjen mot könsstympning fortsätter.⁶⁵

För att ett område ska förklaras fritt från könsstympning krävs det att 80 % av befolkningen där har övergett företeelsen. Två nus-zobas i Anseba har mot bakgrund av den definitionen förklarats fria från könsstympning. För att komma fram till detta har man gjort en klinisk undersökning i byn. Det är en drastisk minskning av prevalensen av könsstympade flickor under fem år.⁶⁶ Lifos har en icke verifierad uppgift att Hagaz i zoba Anseba har deklarerats könsstympningsfritt. Allmänna åklagare har efter det åtalat fyrtio kvinnor från Hagaz för att de brutit mot förbudet mot könsstympning. Dessa kvinnor fortsatte sin verksamhet i grannbyarna. Det noteras att åtal för brott mot förbudet mot könsstympning fokuserar på kvinnor. Det är inte flickornas pappor som åtalas, vilket exemplifieras i fallet *eritreanska staten mot Semira Salih Mohammed-Dual +43* var alla de åtalade i Hagaz kvinnor.⁶⁷

6.3.1. Lifos kommentar

Trots viss motstridig information kan Lifos notera att såväl värdegrundsarbetet mot könsstympning som implementeringen av lagen med hjälp av anti-könsstympningskommittéer nått långt i arbetet mot könsstympning i Eritrea. Bilden är dock komplex, då det finns en

⁶⁴ Internationell organisation i Asmara H, samtal med Lifos, Asmara, januari 2018

⁶⁵ Anti-könsstympningskommitté i Massawa, samtal med Lifos, Asmara, januari 2018

⁶⁶ Internationell organisation i Asmara H, samtal med Lifos, Asmara, januari 2018

⁶⁷ Anonym källa, samtal med Lifos i mars 2019

samstämmighet om att om föräldrarna vill könsstympa sin dotter finns det alltid en möjlighet att genomföra det trots förbudet. Uppgifter från tiden kring årsskiftet 2017/2018 visar att i zoba Anseba har hälften av de 250 anmälningarna gällande könsstympning lett till fällande domar vilket indikerar att lagens sanktionssystem mot könsstympning fungerar. Det finns också geografiska områden, såsom zoba Gash-Barka, och folkgrupper, såsom afar och kunama, där arbetet inte nått lika långt och förekomsten av könsstympning inte minskat som i övriga delar av Eritrea. Flera i dessa områden ser fortsatt fördelar med att genomföra ingreppet och fortsätter att könsstympa flickor. Det innebär också att den förälder i zoba Gash-Barka eller inom folkgrupperna afar och kunama som vill skydda sin dotter mot könsstympning kan behöva en större individuell styrka och få betala ett högre pris ekonomiskt och socialt för att göra detta. Lifos noterar att det ligger nära till hands att om förekomsten av könsstympning har en stark position i det lokala samhället är incitamenten för att anmäla brottet till polisen lägre än i lokala samhällen där det finns en majoritet som menar att könsstympning ska upphöra. Lifos har inte kunnat verifiera uppgiften om att det är kvinnor som åtalas för att ha brutit mot förbudet mot könsstympning, och betonar att uppgiften därför måste betraktas med försiktighet.

6.4. Värdegrundsarbete mot könsstympning

Arbetet mot könsstympning i Eritrea inleddes under 1970-talet. FN stödjer sedan 2003 Eritrea i arbetet mot könsstympning. Könsstympning är en kvinnofråga och hälsoperspektivet i arbetet kom in först senare. Arbetet inleddes med ett pilotprojekt i zoba Debub som sedan spred sig över landet. FN arbetar tillsammans med NUEW och med hälsoministeriet. Det behövdes en massrörelse att arbeta med frågan och samhället är en sådan massrörelse. Enligt den internationella organisation i Asmara som Lifos samtalat med i januari 2018 finns en stark politisk hängivenhet i frågan. Regeringen menar att folket måste förstå varför könsstympning är skadligt, även för den sociala och politiska situationen.⁶⁸ Som en åtgärd har könsstympning inkluderats i den nationella läroplanen. NUEW, NUEY och Sara Communication Initiative vänder sig till ungdomar för att diskutera könsstympning och andra hälsofrågor.⁶⁹

Eritreanska staten bedrev 2008-2010 ett nationellt arbete, Vision Eritrea, i syfte att utrota förekomsten av könsstympning. Arbetet inbegrep lokala myndigheter och lärare och bedrevs genom att man informerade och bildade opinion. I alla zobas startade man anti-könsstympningskommittéer som arbetade fram lokala strategier. Den eritreanska staten och NUEW har tillsammans arbetat holistiskt där de operativa programmen mot könsstympning finns inom alla departement och samhällssektorer i hela landet. Utmaningarna i arbetet har varit att nå ut till mer avlägsna områden

⁶⁸ Internationell organisation i Asmara H, samtal med Lifos, Asmara, januari 2018

⁶⁹ 28 Too Many, *Country Profile: FGM in Eritrea*, 2017-11-01, s. 13, [url](#), (hämtad 2018-08-29)

av landet och den inkonsekventa prioriteringen hos olika företrädare för regeringen.⁷⁰

Som en del i värdegrundsarbetet mot könsstympning har det spelats in en videofilm om könsstympning som lett till att acceptansen av företeelsen minskat bland män.⁷¹ Ett stort värdegrundsarbete har också skett genom TV och tidningar.⁷² Efter förbudets införande 2007 har eritreanska myndigheter mobiliserat 400 religiösa ledare från samtliga av staten godkända trossamfund för att de ska fördöma könsstympning.⁷³ Vidare har myndigheterna informerat om könsstympningens skadliga inverkan på flickor och kvinnor på nio lokalspråk och tjugo radiofrekvenser.⁷⁴

Ansträngningarna för att könsstympning ska upphöra i Eritrea är en process som börjar hos regeringen som med goda intentioner utformar riktlinjer men som inte alltid har landat väl hos etniska minoriteter. Ett exempel är när NUEW i en dokumentär i utbildningssyfte satte fokus på hälsoeffekterna av könsstympning genom att visa när en flicka från folkgruppen kunama blev könsstympad av en äldre kunamakvinna. Till viss del skapar det en känsla av alienation och ett behov att ”civilisera” och utbilda etniska minoriteter vilket är problematiskt ur flera aspekter.⁷⁵

Anti-könsstympningskommittéerna som finns på zoba-nivå och bynivå har en nyckelroll i arbetet med att upplysa om könsstympningens konsekvenser. Anti-könsstympningskommittén i Massawa uppgav i samtal med Lifos i januari 2018 att de arbetar med att medvetandegöra befolkningen om könsstympningens skadlighet. Det har lett till att byborna numera vet att könsstympning är skadligt för flickorna. Kommittéerna arbetar inte endast mot flickans föräldrar, utan även mot flickans morföräldrar. Om en kvinna föder ett flickebarn söker anti-könsstympningskommittén upp kvinnan och informerar. De som arbetar med detta, kallas ”promoters”, nomineras från byn. Arbetet med att medvetandegöra om könsstympningens skadliga inverknings sker även mot de som utför ingreppen.⁷⁶

I en undersökning från 2002 framgår att motståndet mot könsstympning avtar ju äldre den som svarar i undersökningen är. Det är också viktigt att notera att endast det faktum att värdegrunden förändrats inte leder till ändring i praktiken.⁷⁷ I skolans läroplan finns ett ämne som heter livskunskap (life-saving skills) och det pågår ett arbete för att frågan om

⁷⁰ 28 Too Many, *Country Profile: FGM in Eritrea*, 2017-11-01s. 14 - 15, [url](#), (hämtad 2018-08-29)

⁷¹ Internationell organisation i Asmara H, samtal med Lifos, Asmara, januari 2018

⁷² Anti-könsstympningskommittén Massawa, samtal med Lifos, Asmara, januari 2018

⁷³ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönnslēmlestelse av jenter*, 2013-05-27, s. 15 f, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

⁷⁴ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönnslēmlestelse av jenter*, 2013-05-27, s. 15 f, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

⁷⁵ Anonym källa, samtal med Lifos i mars 2019

⁷⁶ Anti-könsstympningskommitté Massawa, samtal med Lifos, Massawa, januari 2018

⁷⁷ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönnslēmlestelse av jenter*, 2013-05-27, s. 17, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

könsstympning ska tas upp inom ramen för det ämnet.⁷⁸ Andelen unga kvinnor, 15 – 19 år, som hört talas om att könsstympning är förbjudet är lägre (knappt 87 %) jämfört med andelen äldre kvinnor (20 – 49 år) där fler än 90 % hört talas om förbudet.⁷⁹ En internationell organisation i Asmara uppgav i samtal med Lifos i januari 2018 att över 90 % av den eritreanska befolkningen numera inte ser några fördelar med könsstympning.⁸⁰

Enligt uppgifter från 2004 har några religiösa ledare hindrat kampen mot könsstympning genom att fortsätta att förespråka könsstympning [typ I](#) (sunna).⁸¹ Värdegrundsarbetet har lett till en förändring vad gäller associationen av könsstympning med religion.⁸² Förut trodde kvinnor att det var en del av deras tro att deras döttrar ska könsstympas. Nu uttalar religiösa ledare att det inte är en del av religionen och arbetar för att stoppa könsstympningen. Även generationen med far- och morföräldrar känner till detta.⁸³

I en undersökning från 2010 var det drygt 90 % av kvinnorna och drygt 91 % av männen i urbana områden som uppgav att de inte tyckte att könsstympning skulle fortgå. Landinfo noterar i sammanhanget att det som benämns som urbana områden utanför Asmara och ett fåtal andra städer i Eritrea troligen inte skulle benämnas som urbana i en internationell kontext.⁸⁴

28 Too Many listar i sin rapport från 2017 utmaningar i arbetet med att avskaffa könsstympning i Eritrea. Bland utmaningarna återfinns traditioner, föreställningar och sociala normer som stödjer att könsstympning genomförs. Social acceptans för ingreppet samt tryck från familj och närsamhället, särskilt från mor- och farmödrar, gör det svårt att säga ifrån. Visst agerande från den eritreanska staten försvårar också avskaffandet av könsstympning, som exempelvis utvisning av NGOer och internationella organisationer samt restriktioner avseende utländsk finansiering. Missförstånd gällande sex och könsstympning, hemmafödslar där man förlitar sig på traditionella medicinmän som kan använda sig av skadliga traditionella metoder kan öka risken för att könsstympning genomförs. Oredan i det juridiska systemet och inom domstolsväsendet, exempelvis att konstitutionen och 2015 års lagar inte fullt implementerats, innebär att det inte finns någon tydlig ram där den eritreanska staten kan agera gentemot de som begått ett brott gällande könsstympning. Analfabetism bland kvinnor gör att arbetet mot könsstympning genom att dela ut skriftligt material är

⁷⁸ Internationell organisation i Asmara H, samtal med Lifos, Asmara, januari 2018

⁷⁹ United Nations, *Conventions on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women*, 2014-05-05, punkt 81, [url](#), (hämtad 2018-08-30)

⁸⁰ Internationell organisation i Asmara H, samtal med Lifos, Asmara, januari 2018

⁸¹ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönnslēmlestelse av jenter*, 2013-05-27, s.14, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

⁸² Internationell organisation i Asmara H, samtal med Lifos, Asmara, januari 2018

⁸³ Anti-könsstympningskommittén Massawa, samtal med Lifos, Asmara, januari 2018

⁸⁴ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönnslēmlestelse av jenter*, 2013-05-27, s.17, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

irrelevant för stora delar av befolkningen. Värdegrundsarbetet är mot bakgrund av brist på infrastruktur svårt att genomföra i avlägsna delar av landsbygden.⁸⁵

6.5. Lifos kommentar

Lifos noterar att eritreanska staten under en längre tid genomfört ett värdegrundsarbete med stora ambitioner att nå ut till hela befolkningen. Tillgänglig information visar att budskapet nått fram så till vida att en stor andel av befolkningen nu inte anser att könsstympning har något stöd i religionen samt känner till att ingreppet är skadligt för flickorna. Mot den bakgrunden bör ändå noteras att det finns utmaningar i arbetet och budskapet generellt sett inte nått fram lika väl i landsorten som i Asmara. Det finns också rapportering som visar att det trots värdegrundsarbetet finns sociala kontexter där könsstympning fortsatt har många anhängare, och där det är svårt att vilja låta bli att könsstympta sin dotter.

7. Former av könsstympning i Eritrea

7.1. Typer av könsstympning

Världshälsoorganisationen (WHO) har definierat fyra typer av könsstympning.

- Typ I Borttagande av förhuden runt klitoris och/eller del av eller hela klitoris. Även känt som klitoridektomi.
- Typ II Delvis eller helt borttagande av klitoris samt partiellt eller totalt borttagande av de inre och yttre blygdläpparna. Även känt som excision.
- Typ III Delvis eller fullständigt borttagande av yttre genitalia samt tillslutning/försnävning av klitoris. Även känt som infibulering eller faraonisk omskärelse⁸⁶.
- Typ IV Oklassificerade stympningar, allt som inte inkluderas i typ I – III. Alla andra skadliga ingrepp i de kvinnliga könsorganen av icke-medicinska skäl, till exempel prickning, piercing, sticka med vasst föremål och skrapning.⁸⁷

---

⁸⁵ 28 Too Many, *Country Profile: FGM in Eritrea*, 2017-11-01, s. 15, [url](#), (hämtad 2018-08-29)

⁸⁶ Female Genital Cutting Education and Networking Project, The, *Introduction/Female Genital Cutting (FGC): An Introduction ~ Marianne Sarkis*, 2003-01-01, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

⁸⁷ Socialstyrelsen, *Olika typer av könsstympning*, 2008-01-01, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

Världshälsoorganisationen har delat upp typ I – III i ytterligare undertyper.⁸⁸ I förevarande rapport använder Lifos endast ovan nämnda typer.

7.1.1. Könsstympningens påverkan på hälsan

Det finns inga kända hälsovinster med kvinnlig könsstympning.⁸⁹ Ingreppet är skadligt för flickor och kvinnor. Genomförandet av könsstympningen är smärtsamt och genomförs oftast helt utan bedövning med hjälp av en kniv, ett gammalt rakblad eller glasskärva.⁹⁰ Görs ingreppet på ett sådant traditionellt vis är förhållandena bristfälliga och flickan kan drabbas av chock, blodförlust, stelkramp, infektioner och psykiskt trauma. Saknas tillgång till läkarvård förekommer det att flickan dör i samband med ingreppet. Mer långsiktiga medicinska konsekvenser kan vara av olika svårighetsgrad. Det kan handla om såväl fysiska som psykiska, sociala och sexuella besvär. Exempel på besvär kan vara besvärande ärrbildning, viss ökad risk för infektioner och cystbildning samt problem med sex och samlevnad. Urinrör och urinväg kan ha skadats och vilket kan orsaka problem. De kvinnor som utsatts för könsstympning av typ III, infibulering, kan få problem vid menstruation och förlossning.⁹¹

7.2. Typer av könsstympning i Eritrea

Alla typer av könsstympning tillämpas i Eritrea. En undersökning 2002 visar att typ IV var mest förekommande med 46 % prevalens. Infibulering står för knappt 39 % och därefter klitoridektomi/typ I eller typ II som utgör drygt 4 %. Typ II är ovanlig i Eritrea.⁹² Olika folkgrupper utför olika typer av könsstympning.⁹³

Typen av könsstympning hänger samman med föräldrarnas inkomst, bostadsort och utbildningsnivå. Infibulering är vanligast på landsbygden, utanför Asmara samt bland de med lägst inkomst. Andelen kvinnor som könsstympats med infibulering är hög i andra zobas än zoba Maekel och zoba Debub.⁹⁴

Av 2002-års undersökning framgår att infibulering var vanligast i följande zobas. Northern Red Sea (78 %), Anseba (69%), Gash-Barka (63 %) och Southern Red Sea (56 %). I zoba Debub var endast 11 % av kvinnorna

⁸⁸ WHO, *Sexual and reproductive health, Classification of female genital mutilation*, 2007-01-01, [url](#), (hämtat 2018-08-31)

⁸⁹ WHO, *Sexual and reproductive health, Classification of female genital mutilation*, 2007-01-01, [url](#), (hämtat 2018-08-31)

⁹⁰ Unicef, *Kvinnlig könsstympning ger flickor men för livet*, 2018-01-01, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

⁹¹ Socialstyrelsen, *Olika typer av könsstympning*, 2008-01-01, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

⁹² Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönnsslemlestelse av jenter*, 2013-05-27, s. 11, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

⁹³ UNHRC, *Report of the detailed findings of the Commission of Inquiry on Human Rights in Eritrea*, 2015-06-05, punkt 228, [url](#), (hämtad 2018-09-26)

⁹⁴ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönnsslemlestelse av jenter*, 2013-05-27, s.11, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

könsstympade med infibulering och i zoba Maekel knappt 5 %. De flesta andra kvinnor i dessa zobas var könsstympade med typ IV. I zoba Maekel hade 11 % av kvinnorna utsatts för typ I eller II och 58 % av typ IV. I övriga zobas var det mellan 0,3% och 2,6% som könsstympats med typ I eller II. Således hade de flesta kvinnor i dessa zobas som inte utsatts för infibulering genomgått könsstympning av typ IV.⁹⁵ På låglandet förekommer infibulering fortfarande, även om förekomsten av den typen av könsstympning minskar.⁹⁶ Folkgruppen kunama använder vanligen infibulering, men i det värdegrundsarbete som pågår försöker man övertyga dem om att använda pickning (typ IV) i stället.⁹⁷

7.3. Ålder vid könsstympningens genomförande

Uppgifter från 2002, 2003 och 2011 visar att könsstympningen mestadels utförs på flickor innan de fyllt ett år. I undersökningen från 2002 var det 62 % av ingreppen som utförts innan flickans ettårsdag. Hela 49 % av flickorna könsstympades innan de blivit åtta veckor gamla. I zoba Southern Red Sea, zoba Maekel och zoba Debub könsstympades flertalet före fyra veckors ålder. Samtidigt blev en sjättedel av flickorna i hela landet könsstympade efter att de fyllt fem år. I zoba Northern Red Sea, zoba Anseba och zoba Gash-Barka var det vanligast att utföra ingreppet efter spädbarnstiden och vanligen efter femårsdagen. I urbana områden är det, jämfört med landsbygden, vanligare att ingreppet utförs när flickan är liten.⁹⁸ 90 % av flickorna inom folkgruppen afar och hälften av flickorna inom folkgrupperna saho och bilen könsstympades under sin första levnadsvecka.⁹⁹ Hälften av flickorna inom folkgruppen hedareb, ungefär 40 % av flickorna i folkgruppen nara och 3 % inom folkgruppen tigre könsstympades efter femårsdagen men före femtonårsdagen.¹⁰⁰

Vad gäller folkgruppen kunama finns viss motstridig information. En samtalspartner till Lifos i Asmara 2018 uppgav att flickebarn inom kunama könsstympas när de är i åldern 8 – 12 år.¹⁰¹ Landinfo rapporterar att 59 % av flickorna inom folkgruppen kunama könsstympades då de var mellan ett och fyra år, medan 40 % av dem könsstympades efter femårsdagen.¹⁰²

⁹⁵ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönslemlsestelse av jenter*, 2013-05-27, s.12, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

⁹⁶ Anti-könsstympningskommitté Massawa, samtal med Lifos, Massawa, januari 2018

⁹⁷ Internationell organisation i Asmara H, samtal med Lifos, Asmara, januari 2018

⁹⁸ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönslemlsestelse av jenter*, 2013-05-27, s.14, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

⁹⁹ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönslemlsestelse av jenter*, 2019-03-28, s. 9, [url](#), (hämtad 2019-05-17)

¹⁰⁰ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönslemlsestelse av jenter*, 2019-03-28, s. 9, [url](#), (hämtad 2019-05-17)

¹⁰¹ Internationell organisation i Asmara H, samtal med Lifos, Asmara, januari 2018

¹⁰² Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönslemlsestelse av jenter*, 2019-03-28, s. 9, [url](#), (hämtad 2019-05-17)

Det är svårare att kontrollera om ingreppet genomförs efter att flickebarnet fyllt fem år. För yngre flickor kommer folk att känna till att ingreppet genomförs.¹⁰³

7.4. Utförare av ingreppet

Enligt rapportering från 2014 finns det totalt 143 utbildade läkare inom medicin och kirurgi i Eritrea. Det innebär en läkare per 22 377 invånare. Det pågår ett kapacitetssupplemningsprogram, men trots uppbyggnadsprocessen är det fortsatt ett lågt antal läkare i förhållande till befolkningens storlek.¹⁰⁴

Mindre än en procent av könsstympningarna i Eritrea utförs av medicinsk personal. Mer än 80 % har könsstympats av en person som traditionellt utfört könsstympning, medan ca 4 % könsstympas av traditionellt utbildade barnmorskor som hjälper till vid förlossningar. Det saknas information om vem som utfört övriga könsstympningar.¹⁰⁵

8. Frekvens av könsstympning

I en undersökning (Demographic and Health Survey, DHS) från 2002 framkom att 88,7 % av flickorna och kvinnorna i åldern 15 – 49 år hade könsstympats. I en undersökning (Eritrean Population and Health Survey, EPHS) från 2010 uppgavs förekomsten ha sjunkit till 83 %.¹⁰⁶

Förekomsten av könsstympning tros ha minskat avsevärt i Eritrea. Uppgifter från 1995 visade att 95 % av kvinnorna könsstympats. Prevalensen hade 2002 minskat till 89 % av kvinnorna. För flickor och unga kvinnor i åldern 15-19 år var 2010 andelen könsstympade endast knappt 69 %. Samma år var 93 % av kvinnorna i åldern 45-49 år könsstympade. Statistiken visar en tydlig minskning av ingreppen bland flickor och yngre kvinnor.¹⁰⁷

Landinfo rapporterar att vid ett möte 2011 med en välinformerad källa i Eritrea, att källan misstrodde den offentliga statistiken och menade att det fanns en utbredd underrapportering. Flera källor påpekade för Landinfo att statistiken bör läsas varsamt. En faktor som bidrar till osäkerheten i statistiken är också att en del kvinnor inte anser att klitoridektomi är könsstympning vilket påverkar undersökningens resultat.¹⁰⁸

Landinfo rapporterar 2013 att representanter från nationella och internationella organisationer som Landinfo haft kontakt med sedan 2012

¹⁰³ Anti-könsstympningskommitté Massawa, samtal med Lifo januari 2018

¹⁰⁴ United Nations, *Conventions on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women*, 2014-05-05, punkt 84, [url](#), (hämtad 2018-08-30)

¹⁰⁵ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönslemlsestelse av jenter*, 2019-03-28, s. 9, [url](#), (hämtad 2019-05-17)

¹⁰⁶ 28 Too Many, *Country Profile: FGM in Eritrea*, 2017-11-01, s. 11, [url](#), (hämtad 2018-08-29)

¹⁰⁷ United Nations, *Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women*, 2014-05-06, punkt 80, [url](#), (hämtad 2018-08-30)

¹⁰⁸ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönslemlsestelse av jenter*, 2013-05-27, s.8, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

menar att förekomsten av könsstympning har minskat de senaste åtta-nio åren.¹⁰⁹ Förekomsten varierar dock på landsbygd jämfört med urbana områden. En betydande nedgång i prevalensen förefaller ha skett men det saknas konkret officiell statistik.¹¹⁰

Såväl förbudet mot könsstympning som familjens ekonomi, bostadsort och moderns utbildningsnivå är faktorer som påverkar sannolikheten att en flicka utsätts för könsstympning. Ingen av faktorerna kan dock garantera en flicka att inte bli utsatt för ingreppet.¹¹¹

Frånvaron av offentlig statistik på senare år gör att det är svårt att med säkerhet se vilken effekt myndigheternas värdegrundsarbete de facto har fått.¹¹²

Landinfo noterade en skillnad i vad deras källor uppgav om frekvensen av könsstympning vid deras besök i Eritrea 2013 jämfört med 2011. Vid besöket 2013 uppgavs att förbudet och myndigheternas information lett till att antalet könsstympningar minskat.¹¹³

Human Rights Council rapporterar 2015 att förekomsten av könsstympning i Eritrea fortsatt är hög, framförallt på landsbygden.¹¹⁴ Den höga förekomsten av könsstympning i Eritrea har kopplingar till religion, landsbygdsbefolkning, ekonomisk status och välstånd.¹¹⁵

Av en kartläggning från 2014 framgår att 18 % av flickorna under 15 år hade könsstympats. Av flickorna under fem år var det ca 7 % som könsstympats.¹¹⁶ En internationell organisation i Asmara uppgav i samtal med Lifos i januari 2018 att för flickor under fem år är prevalensen av genomförda könsstympningar endast 5%. För flickor under 15 år är prevalensen 19 %. Andelen könsstympade flickor kan jämföras med att det 2010 var 70 % av flickorna i åldern 15 – 19 år som var könsstympade och 93 % av kvinnorna över 45 år.¹¹⁷

¹⁰⁹ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönslemlestelse av jenter*, 2013-05-27, s. 8 - 10, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

¹¹⁰ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönslemlestelse av jenter*, 2019-03-28, s. 7, [url](#), (hämtad 2019-05-17)

¹¹¹ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönslemlestelse av jenter*, 2013-05-27, s. 8 - 10, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

¹¹² Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönslemlestelse av jenter*, 2013-05-27, s. 16, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

¹¹³ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönslemlestelse av jenter*, 2013-05-27, s. 16, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

¹¹⁴ United Nations Committee on the Rights of the Child, *Convention on the Rights of the Child Concluding observations on the fourth periodic report of Eritrea*, 2015-07-02, punkt 40, [url](#), (hämtad 2018-09-26)

¹¹⁵ UNHRC, *Report of the detailed findings of the Commission of Inquiry on Human Rights in Eritrea*, 2015-06-05, punkt 228, [url](#), (hämtad 2018-09-26)

¹¹⁶ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönslemlestelse av jenter*, 2019-03-28, s. 7, [url](#), (hämtad 2019-05-17)

¹¹⁷ Internationell organisation G i Asmara, samtal med Lifos, Asmara, januari 2018

8.1. Geografisk utbredning

8.1.1. Zobas

Av en undersökning 2002 framgick att förekomsten av könsstympning är något lägre i zoba Maekel och zoba Debub än i andra zobas. Läst var förekomsten i Asmara, där det 2002 var 84 procent av kvinnorna som uppgavs vara könsstympade. Högst prevalens av könsstympning fanns samma år i zoba Northern Red Sea med 98 %, tätt följt av zoba Anseba med 96 %. Prevalensen i zoba Gash-Barka var vid samma tidpunkt 95 %, och i Southern Red Sea 92 %¹¹⁸

Det finns grupper i samhället som inte följer den allmänna samhällsutvecklingen vad gäller minskning av förekomsten av könsstympning. Anledningen kan exempelvis vara att man anser att könsstympning är ett förskönande ingrepp. Dessa grupper fortsätter att genomföra könsstympning. Kunama, samt möjligen även bland andra folkgrupper i zoba Gash-Barka¹¹⁹, samt afar i zoba Southern Red Sea är folkgrupper där värdegrundsarbetet inte har lett till lika stora resultat som i övriga landet.¹²⁰

Den eritreanska regeringen har antagit en modell med könsstympningsfria zoner, exempelvis Hagaz i zoba Anseba. Befolkningen får av regeringen incitament såsom möjlighet att plantera av fruktträd och att öppna en grundskola. Könsstympningen av byns flickor har dock inte nödvändigtvis upphört utan fortgår genom att flickorna könsstympas i grannbyarna.¹²¹

8.1.2. Urbant/ruralt

I en undersökning 2010 framkom att förekomsten är lägre i Asmara, 73,6 %, än i andra städer, 85 %. I Eritrea verkar skillnaden i prevalens snarare stå mellan Asmara och övriga landet än mellan övriga städer och landsbygd.¹²² Landinfo skriver i en rapport 2019 att trenden med en liten skillnad i frekvensen mellan stad och land består.¹²³

¹¹⁸ Akinboyo, G. and R. Negash, *The Habarawi Approach: Communities Taking Action to Eliminate Female Genital Mutilation/Cutting*, prepared for the Ministry of Health, the National Union of Eritrean Women, and UNICEF/Eritrea, Asmara, 2012, s. 27, [url](#), (hämtad 2019-05-15)

¹¹⁹ I Gash-Barka bor enligt en internationell organisation i Asmara H som Lifos talade med i januari 2018 alla etniska grupper utom afar.

¹²⁰ Internationell organisation i Asmara H, samtal med Lifos, Asmara, januari 2018

¹²¹ Anonym källa, samtal med Lifos i mars 2019

¹²² 28 Too Many, *Country Profile: FGM in Eritrea*, 2017-11-01, s. 11, [url](#), (hämtad 2018-08-29)

¹²³ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönslemlsestelse av jenter*, 2019-03-28, s. 8, [url](#), (hämtad 2019-05-17)

8.2. Folkgrupper

Enligt uppgifter från 2003 tillämpade folkgrupperna afar, tigre, benamir, hedareb och kunama infibulering, även om ingreppet utfördes på lite olika vis i de olika folkgrupperna. Från samma år kom uppgifter att 95 % av folkgruppen hedarebs kvinnor hade genomgått infibulering, 94 % av nara, 91 % av bilen, 86 % av saho, 80 % av afar, 79 % kunama och 68 % av tigrekvinnorna. Bland kristna på höglandet var typ I vanligast.¹²⁴

Det finns en variation mellan olika folkgrupper vad gäller när under flickans uppväxt könsstympningen utförs, se avsnitt [7.3](#).

En internationell källa till Landinfo i Sudan 2011 uppgav att tigrinja utgör könsstympning av typ I omedelbart efter födseln, medan tigre könsstympar sina flickor när de är i åldern fem till sju år.¹²⁵

En internationell organisation i Asmara uppgav för Lifos i januari 2018 att inom folkgruppen tigrinja är det färre som utför könsstympning jämfört med andra folkgrupper. Inom kunama i zoba Gash-Barka och afar i zoba Southern Red Sea har inte minskningen av antalet könsstympningar nått lika långt som inom andra folkgrupper.¹²⁶

8.3. Utbildningsnivå samt välstånd

Att förekomsten av könsstympning är lägre i Asmara än övriga landet förklaras med skillnader mellan huvudstaden och landsorten vad avser välstånd.¹²⁷ I en undersökning 2002 framkom att bland de kvinnor som tillhörde den rikaste femtedelen av befolkningen var förekomsten av könsstympning 84 %, medan den hos den fattigaste femtedelen av befolkningen var 94 %.¹²⁸

Även vad gäller vilken typ av könsstympning en flicka utsätts för är beroende av föräldrarnas, framförallt moderns, utbildningsnivå, inkomstnivå och bostadsort.¹²⁹ Däremot påverkar moderns ålder inte i någon större utsträckning vilket ingrepp som väljs. Infibulering var i undersökningen 2002 mer ovanligt i zoba Maekel och zoba Debub jämfört med andra zobas. Vidare kan sägas att dottern till en kvinna utan någon form av utbildning löpte nästan 50 % risk att utsättas för infibulering.¹³⁰

¹²⁴ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönslemlestelse av jenter*, 2013-05-27, s.12, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

¹²⁵ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönslemlestelse av jenter*, 2013-05-27, s.14, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

¹²⁶ Internationell organisation i Asmara H, samtal med Lifos, Asmara, januari 2018

¹²⁷ 28 Too Many, *Country Profile: FGM in Eritrea*, 2017-11-01, s. 11-12, [url](#), (hämtad 2018-08-29)

¹²⁸ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönslemlestelse av jenter*, 2013-05-27, s.10, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

¹²⁹ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönslemlestelse av jenter*, 2019-03-28, s. 8, [url](#), (hämtad 2019-05-17)

¹³⁰ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjönslemlestelse av jenter*, 2013-05-27, s.13, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

8.4. Lifos kommentar

Lifos noterar att från att ha en mycket hög frekvens av könsstympade flickor 1995 har värdegrundsarbete samt förbudet 2007 lett till en tydligt sjunkande trend av att utföra ingreppet. Uppgifterna från en internationell organisation i Asmara från januari 2018 om att prevalensen av könsstympning för flickor under fem år endast är 5 %, men att den för flickor under 15 år är 19 % visar att den över tid nedåtgående trenden börjar nå tämligen låga nivåer. Det finns nyanser i den nedåtgående trenden där folkgrupperna afar och kunama liksom andra grupper i zoba Gash-Barka inte uppvisar samma brant nedåtgående kurva. Likaså är det av vikt att beakta faktorer som att Asmara har en lägre frekvens än övriga landet, en faktor som samvarierar med att desto högre utbildning och bättre välbefinnande föräldrarna har ju mindre sannolikhet är det en flicka utsätts för könsstympning. Det är också av vikt att beakta att även om Lifos har uppgifter från såväl en internationell organisation verksam i Eritrea samt anti-könsstympningskommitté i Massawa från januari 2018 som lämnar uppgifter som pekar åt samma håll, är källorna få och den exakta procentsatsen bör beaktas med försiktighet.

9. Beslutsmönster kring könsstympning

Landinfo får i samtal i Asmara 2011 uppgifter om att båda föräldrarna, i teorin, ska godkänna att deras dotter utsätts för könsstympning. Det finns dock uppgifter om att grannar och övrig familj påverkar beslutet samt att fadern i praktiken inte blandar sig frågan. Mor- och farmödrar är de som i störst grad driver på beslutet att könsstympa flickebarn. Landinfo fick i flera samtal samma år uppgifter om att mor- och farmödrar kan utföra ingreppet på sina barnbarn utan föräldrarnas samtycke.¹³¹

En internationell organisation i Asmara uppgav för Lifos i januari 2018 att det är föräldrarna som är beslutsfattare i frågan om en flicka ska könsstympas eller inte.¹³² Anti-könsstympningskommittén i Massawa uppgav för Lifos i januari 2018 att det är modern som har nyckelrollen i beslutsfattandet. Om modern vill könsstympa sin dotter är det farligt för flickebarnet. Om modern inte vill genomföra ingreppet men fadern vill, har fadern mindre inflytande. Könsstympning av flickor ses som kvinnogöra och män blandar sig sällan i.¹³³

9.1. Lifos kommentar

Lifos noterar att det är föräldrarna som beslutar i frågan om en flicka ska könsstympas, men att det är modern som har nyckelrollen i den beslutsprocessen och att moderns inställning väger tungt. Vidare noteras att mor- och farmödrar har en påverkande roll i beslutsprocessen och att det

---

¹³¹ Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjønnslemlestelse av jenter*, 2013-05-27, s.17, [url](#), (hämtad 2018-08-31)

¹³² Internationell organisation i Asmara H, samtal med Lifos, Asmara, januari 2018

¹³³ Anti-könsstympningskommitté Massawa, samtal med Lifos, Asmara, januari 2018

finns exempel rapporterade under 2011 att den äldre generationens kvinnor i familjen kan utföra ingreppet på sina barnbarn utan föräldrarnas samtycke.

Förkortningar

DHS	Demographic and Health Survey
ELF	Eritrean Liberation Front
EPHS	Eritrean Population and Health Survey
EPLF	Eritrean People's Liberation Front
FGM	Female Genital Mutilation, kvinnlig könsstympning
NUEW	National Union of Eritrean Women
NUEYS	National Union Eritrean Youth and Students
PFDJ	People's Front for Democracy and Justice
WHO	World Health Organization, Världshälsoorganisationen

Källförteckning

Elektroniska källor

28 Too Many, *Country Profile: FGM in Eritrea*, 2017-11-01,
<https://www.refworld.org/docid/5a17e8c44.html> (hämtad 2018-08-29)

Akinboyo, G. och Negash, R., *The Habarawi Approach: Communities Taking Action to Eliminate Female Genital Mutilation/Cutting*, prepared for the Ministry of Health, the National Union of Eritrean Women, and UNICEF/Eritrea, Asmara, 2012,
https://www.unicef.org/eritrea/ECO_resources_socialchange.pdf (hämtad 2019-05-15)

Bertelsmann Stiftung, *BTI 2016 Eritrea Country Report*, 2016,
https://www.bti-project.org/fileadmin/files/BTI/Downloads/Reports/2016/pdf/BTI_2016_Eritrea.pdf (hämtad 2019-05-14)

Eritreas regering, *Gazette of Eritrean laws*, Vol. 16/2007, Asmara 2007-03-20, *Proclamation No. 158/2007 A proclamation to Abolish Female Circumcision*. <https://www.refworld.org/docid/48578c812.html> (hämtad 2019-05-03)

Female Genital Cutting Education and Networking Project, The, *Introduction/Female Genital Cutting (FGC): An Introduction ~ Marianne Sarkis*, 2003-01-01, <http://fgmnetwork.org/intro/fgmintro.html> (hämtad 2018-08-31)

Landguiden (betaltjänst), *Eritrea/Befolkning och språk*,
<https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/eritrea/befolkning-och-sprak/> (hämtad 2018-09-21)

Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjønnslemlestelse av jenter*, 2013-05-27,
<https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=30364> (hämtad 2018-08-31)

Landinfo, *Temanotat Eritrea: Kjønnslemlsestelse av jenter*, 2019-03-28,
<https://landinfo.no/wp-content/uploads/2019/03/Eritrea-temanotat-Kjønnslemlsestelse-av-jenter-28032019.pdf> , (hämtad 2019-05-17)

Lifos, *Eritrea – Folkbokföring, medborgarskap och identitetshandlingar*, 2018-07-18, version 1.2,
<https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=40578> (hämtad 2019-05-15)

Schweiz, State Secretariat for Migration (SEM), *National Service and State Structures in Eritrea*, 2012-02-16, s. 3,
<http://www.refworld.org/docid/5084f4d72.html> (hämtad 2018-09-21)

Socialstyrelsen, *Kvinnlig könsstympning – Ett stöd för hälso- och sjukvårdens arbete*, 2016-06-01, <https://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/20282/2016-6-59.pdf> (hämtad 2019-05-03)

Socialstyrelsen, *Olika typer av könsstympning*, 2008-01-01, <http://www.socialstyrelsen.se/valds-ochbrottsrelateradefragor/konsstympningavflickorochkvinnor/olikatyperavkvinnligkonsstympning> (hämtad 2018-08-31)

Sveriges riksdag, *Dokument & lagar*, <http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/?doktyp=sfs> (hämtad 2019-05-03)

Tesfamichael, Tekea, President of the National Union of Eritrean Women (NUEW), *Press Statement. Eritrea Shared its Experience in Combating Gender Based Violence*, 2016-03-22, <http://www.shabait.com/news/local-news/21448-press-statement>, (hämtad 2019-05-15)

United Nations, *Conventions on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women*, 2014-05-05, punkt 81, <http://www.refworld.org/docid/53c7d7354.html> (hämtad 2018-08-30)

United Nations Children's Fund (Unicef), *Kvinnlig könsstympning ger flickor men för livet*, 2018-01-01, <https://unicef.se/fakta/kvinnlig-konsstympning> (hämtad 2018-08-31)

United Nations Committee on the Rights of the Child, *Convention on the Rights of the Child Concluding observations on the fourth periodic report of Eritrea*, 2015-07-02, https://www.ecoi.net/en/file/local/1097332/1930_1451995628_g1514298.pdf (hämtad 2018-09-26)

United Nations Human Rights Council (UNHRC), *Report of the Commission of Inquiry on Human Rights in Eritrea, Advanced Edited Version*, 2016-05-09, par. 98, http://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/CoIEritrea/A_HRC_C_32_47_AEV.pdf (hämtad 2018-09-21)

United Nations Human Rights Council (UNHRC), *Report of the detailed findings of the Commission of Inquiry on Human Rights in Eritrea*, 2015-06-05, https://www.ecoi.net/en/file/local/1231861/1930_1434451802_a-hrc-29-crp-1.doc (hämtad 2018-09-26)

US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2017 - Eritrea*, 2018-04-20,

<https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=41181>
(hämtad 2018-09-25)

US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2018 - Eritrea*, 2019-03-13,
<https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=43022>
(hämtad 2019-05-03)

World Health Organization (WHO), *Sexual and reproductive health, Classification of female genital mutilation*, 2007-01-01,
<http://www.who.int/reproductivehealth/topics/fgm/overview/en/> (hämtat 2018-08-31)

Tryckta källor

Berggren, Vanja, m.fl., *Being Victims of Beneficiaries? Perspectives on Female Genital Cutting and Reinfibulering in Sudan*, *African Journal of Reproductive Health / La Revue Africaine de la Santé Reproductive*, 2006 (vol. 10, nr 2)

Muntliga källor

Anonym källa, samtal med Lifos mars 2019

Anti-könsstympningskommittéen Massawa, samtal med Lifos, Massawa, januari 2018

Forskare/journalist, samtal med Lifos, Stockholm, januari 2017

Internationell organisation G i Asmara, samtal med Lifos, Asmara, januari 2018

Internationell organisation i Asmara H, samtal med Lifos, Asmara, januari 2018

Om Lifos

Lifos är ett center för landinformation och omvärldsanalys. Vi samlar in, analyserar och upprätthåller expertkunskap om länder och regioner från vilka människor söker sig till Sverige.

Lifos mission: Lifos är ett expertorgan, vilket agerar opartiskt och proaktivt för att bidra till rättssäkra och effektiva migrationsprocesser genom tillförlitlig, relevant och lättillgänglig landinformation och omvärldsanalys.

Migrationsverket • 601 70 Norrköping

gb-lifos@migrationsverket.se

<http://lifos.migrationsverket.se> • www.migrationsverket.se